

X36PKO Protokolová rodina TCP/IP

Program

- protokol síťové vrstvy
  - IP
- podpůrné protokoly
  - ICMP
  - RARP, BOOTP, DHCP
- protokoly transportní vrstvy
  - UDP
  - TCP

Protokol IP

- InterNet Protokol, rfc791
- podpora fragmentace
- podpora komunikace přes směrovače
- vytváření IP paketů z paketů vyšší vrstvy
- IP-adresa 4B
- koncové uzly, směrovače
- základní protokol rodiny TCP/IP

Fragmentace

- umožňuje vložení IP paketu do kratších rámců nižší vrstvy (MTU)
- fragmentaci provádí libovolný směrovač
- defragmentaci provádí koncový uzel
- možnost zakázání fragmentace
- podpora fragmentace
  - DF (Don't Fragment)
  - MF (More Fragments)
  - identifikace IP datagramu
  - fragment offset

Směrování

- přímé směrování uzly ve stejné síti
- nepřímé směrování uzly v různých sítích
- implicitní směrování defaultní brána
- směrování podle tabulky
  - statické
  - dynamické
- služby směrovače
  - podpora předávání paketů (forwarding)
  - kontrola a snižování TTL
  - přepočítání kontrolního součtu
  - zohlednění ToS
    - priorita (precedence) 3b
    - nízké zpoždění (delay) 1b
    - vysoká propustnost (throughput) 1b

IP hlavička

verze IP	délka záhlaví	typ služby		celková délka			
	idetifikace IF	o datagramu	příznaky posunutí fragmentu				
Т	ΠL	protokol wšší vrstvy	kontrolní součet IP záhlaví				
IP adresa odesílatele							
IP adresa příjemce							
volitelné položky hlavičky							
data							

- verze IP 4
- délka záhlaví po 32b
- typ služby (ToS) opomíjeno
  - priorita 3b
  - nízké zpoždění 1b
  - vysoká propustnost 1b
- celková délka omezení na 64KB
- identifikace

- příznaky
  - 0
  - DF ... 1 nefragmentovat
  - MF ... 0 poslední fragment
- posunutí fragmentu 0 první
- TTL 0 likvidace paketu
- protokol vyšší vrstvy
  - 1 ICMP, 2 IGMP, 6 TCP, 17 UDP
  - 4 IP over IP, 97 Eth within IP
- volitelné položky zahazuje se

Volitelné položky

- max. 40B
- kód
  - kopírovat 1b kopírování při fragmentaci
  - třída 2b 0 data, řízení; 2 ladění, měření
  - číslo volby 5b
- zaznamenávej směrovače max 9 odchozích adres
- zaznamenávej čas max 4 adresy s časem
- explicitní směrování přes které směrovače
- striktní explicitní směrování všechny směrovače
- upozornění pro směrovač informace pro mezilehlé směrovače

Protokol ICMP

- Internet Control Message Protocol, rfc 777
- přenos uvnitř IP datagramu
- přenos chybových i řídících informací
  - testování dostupnosti (Echo Req/Rep)
  - řízení zahlcení a toku
  - změna směrovací tabulky
  - informace o masce
  - časová synchronizace
  - **–** ...
- omezená implementace
- zahazování z bezpečnostních důvodů

Typy ICMP paketů

- 0 0 echo reply
- 3 Nedoručitelný IP datagram
  - 0 nedosažitelná síť
  - 1 nedosažitelný uzel
  - 2 nedosažitelný protokol
  - 3 nedosažitelný UDP port
  - 4 fragmentace zakázána
  - 5 chyba explicitního směrování
  - 6 neznámá síť
  - 7 neznámý uzel
  - 9 administrativně uzavřená síť
  - 10 administrativně uzavřený uzel
  - 11 nedosažitelná síť pro službu
  - 12 nedosažitelný uzel pro službu
  - 13 komunikace administrativně uzavřena filtrací
- 4 0 sniž rychlost odesílání

Typy ICMP paketů II

- 5 změň směrování
  - 0 pro síť
  - 1 pro uzel
  - 2 pro síť pro daný typ služby
  - 3 pro uzel pro daný typ služby
- 8 0 echo request
- 9 0 odpověď na žádost o směrování
- 10 0 žádost o směrování
- 11 čas vypršel
  - 0 TTL
  - 1 defragmentace
- 12 chybný parametr
  - 0 chybné IP záhlaví
  - 1 schází volitelný parametr
- 13 0 časová synchronizace požadavek
- 14 0 časová synchronizace odpověď

Typy ICMP paketů III

- 17 0 žádost o masku
- 18 0 odpověď na žádost o masku

IP záhlaví	typ kód	kontrolní součet	proměnná část záhlaví	data
20B	1B 1B	2B	4B	

Přidělení IP adresy

- ruční x automatické
- statické x dynamické
- RARP Reverse Address Resolution Protocol, rfc 903
  - přidělení adresy bezdiskové stanici
  - nepoužívá se
- BOOTP Bootstrap Protocol, rfc 951, rfc 2132
  - využívá protokol UDP (67 server, 68 klient)
  - statické přidělení parametrů
  - adresa, jméno, maska, směrovače, time server, DNS, boot, log, lpr, forwarding, MTU, ...
- DHCP Dynamic Host Configuration Protocol, rfc 2131
  - podobné BOOTP
  - více DHCP serverů
  - dynamické přidělení parametrů

Transportní protokoly

- slouží k přenosu dat mezi aplikacemi
- podpora aplikačního multiplexu porty
- podpora řízení toku
- nepotvrzovaný UDP
- potvrzovaný TCP

Protokol UDP

- User Datagram Protocol, rfc 768
- nepotvrzovaná služba bez spojení
- umožňuje broadcast
- DNS, BootP, TFTP, SNMP ...

UDP hlavička

verze IP	délka záhlaví	typ služby		celková délka			
	idetifikace IF	o datagramu	příznaky posunutí fragmentu				
Т	I L	protokol vyšší vrstvy	kontrolní součet IP záhlaví				
IP adresa odesílatele							
IP adresa příjemce							
volitelné položky IP hlavičky							
	zdrojový	port UDP	cílový port UDP				
	délka	a dat	kontrolní součet UDP záhlaví				
data							

- zdrojový, cílový port 64K
- délka UDP dat min 8
- kontrolní součet
  - nepovinný
  - aplikace mohou vyžadovat
  - výpočet z pseudohlavičky

UDP pseudohlavička

IP adresa odesílatele						
IP adresa příjemce						
binární nuly	protokol vyšší vrstvy	celková délka IP datagramu				
zdrojový	port UDP	cílový port UDP				
délk	a dat	kontrolní součet UDP záhlaví				
data						

- rfc 1071
- data zarovnána na sudý počet bajtů

Protokol TCP

- Transmission Control Protocol, rfc 793
- spolehlivá spojovaná služba
- multiplex
- duplexní přenos (piggybacking)
- proudový přenos (stream)
- potvrzování a opakování segmentů
- adaptivní přizpůsobení parametrů
- klouzavé okénko
- vytváření a rušení transportních spojení
- příjem dat z vyšší vrstvy a vytváření TCP paketů
- koncové řízení toku
- htttp, ssh, telnet, ...

TCP hlavička

verze IP	délka záhlaví		ty	/ps	lužl	ру			celková délka		
idetifikace IP datagramu							příznaky	posunutí fragmentu			
TTL protokol vyšší vrstvy				kontrolní součet IP záhlaví							
IP adresa odesílatele											
IP adresa příjemce											
volitelné položky IP hlavičky											
zdrojový port TCP							cílový port TCP				
pořadové číslo odesílaného bajtu											
pořadové číslo očekávaného bajtu											
délka záhlaví	rezerva		U	Α	Р	R	S	F	délka okna		
kontrolní součet TCP							ukazatel naléhavých dat				
volitelné položky TCP hlavičky											
data											

Položky TCP hlavičky

- pořadové číslo odesílaného bajtu číslo prvního bajtu
- pořadové číslo očekávaného bajtu poslední dobře přijatý bajt + 1
- číslování je v obou směrech nezávislé
- délka záhlaví v násobcích 32b
- délka okna maximální akceptovaný přírůstek čísla očekávaného bajtu
- ukazatel urgentních dat spolu s příznakem U ukazuje na konec naléhavých dat
- příznaky
  - U urgentní data
  - A potvrzení
  - P aplikační data
  - R odmítnutí spojení
  - S nová sekvence číslování
  - F ukončení spojení
- kontrolní součet pseudohlavička a data, vyplnění dat na sudý počet

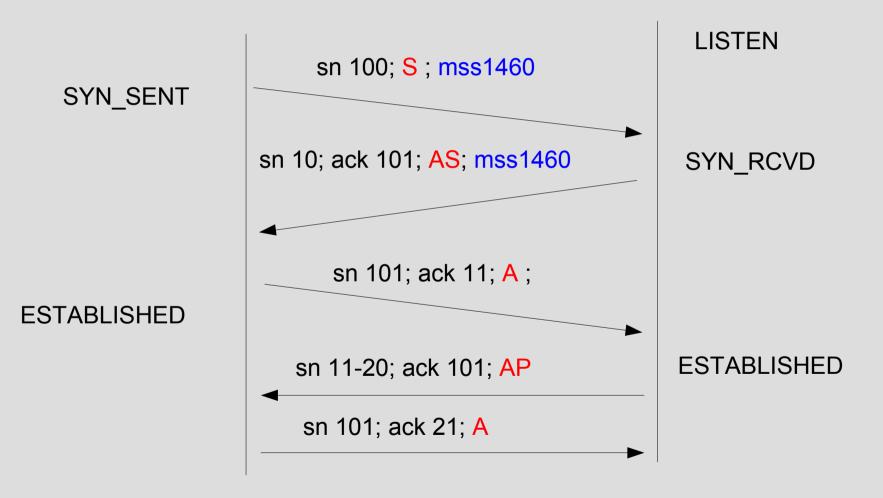

Volitelné položky TCP

- oproti volitelným položkám UDP se používají a přenáší
- maximální délka segmentu přizpůsobení MTU (SYN)
- zvětšení okna více než 64KB
- časové razítko
- čítač spojení
- ...

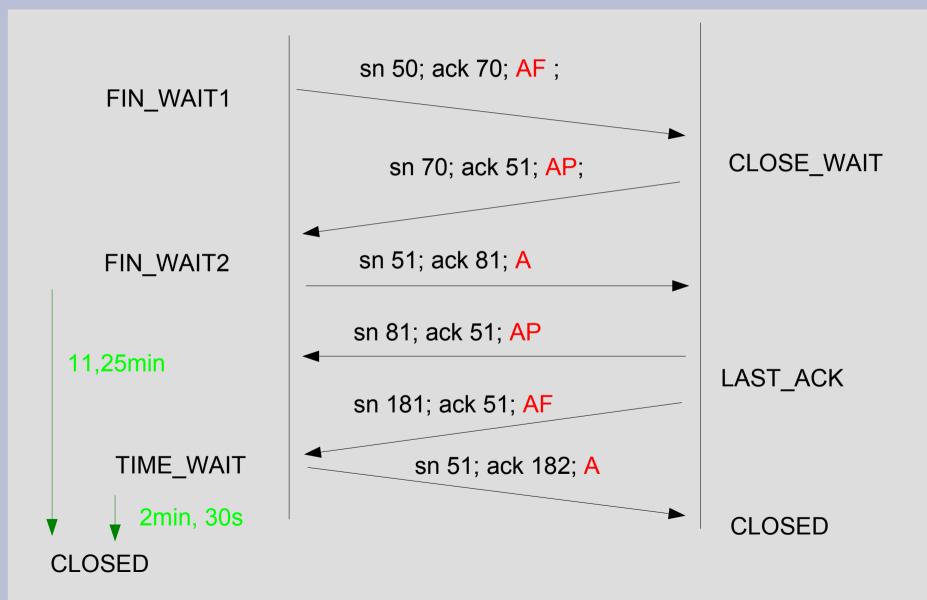

Navázaní spojení

Ukončení spojení

Vylepšení provozu

- zpoždění odpovědi sloučení dat a potvrzení
- technika okna
  - délka okna WIN určuje velikost povolených dat
- zahlcení sítě
  - přidání parametru CWND na straně odesílatele
  - min(WIN,CWND)
  - pomalý start 1,2,4... segmenty; po výpadku potvrzení zpět na polovinu = SSTHRESH; po úplném výpadku nový start
  - vyhýbání zahlcení pomalejší start nad SSTHRESH
- výpadek segmentu
  - segment mimo pořadí opakování potvrzení
  - třetí duplikát SSHTHRESH=CWND/2, zopakování segmentu, CWND=SSHRHRESH+3*MSS
  - další duplikáty zvětšení CWND o MSS
  - korektní potvrzení CWND=SSHTHRESH

Vylepšení provozu II

nastavení timeoutu

- SRTT' = (1 a) * SRTT + a * RTT
- DEV = |RTT SRTT|
- SDEV' = (3/4) * SDEV + (1/4) * DEV
- T = SRTT' + 2 * SDEV'
- -a(0-1), 0.5
- pokud RTT skokově překročí T, T' = 2 * T

existují i jiné implementace

• • •